

podpira narodna in kulturna društva, humanitarne ustanove, časopisje, umetnost, književnost, gledališča, knjižnice itd. Kje je pri nas industrija, ki bi prispevala samo majhen del svojih velikih dohodkov, katere sprejema od našega ljudstva, v slične namene? V Mariboru vsaj so nam taki slučajji docela neznan, znano pa nam je, da daje ta industrija težke tisočake za razna nemška bojna društva, da daje kar cele stotisočake za nemške buršake itd. Ali gre ta produktivnost industrije tudi v korist narodu in državi, kakor pravi zveza v svojem programu?

Popolnoma napačno je dalje zavijanje zveze, češ, da strmi akcija nacionalistov po nasilnem odvzetju lastnine inozemcem in državljanom neslovenskega jezika. Tega noče nihče, pač pa hočemo in zahtevamo vsi, torej tudi mi in ne le nacionalisti, da enkrat za vselej preneha zapostavljanje domačinov in protežiranje tujcev, da se enkrat za vselej odvzame našim industrijskim podjetjem značaj nasilnih ponemčevalnic! Če se bo to zgodilo, potem ne bo imel nihče več vzroka nastopiti proti industriji in potem — o tem smo prepričani — tudi na juna naše države ne bo več vladal odpor proti slovenski industriji kakor vlada danes, osobito še, če bo prenehal v tej industriji oni separatizem, ki se vedno bolj opaža zadnje čase. Če pa se to ne bo zgodilo, potem naj naša industrija nikakor ne računa na kako našo podporo v boju z nacionalisti.

Politične vesti.

Slovenija in nemška novarnost. »Sl. Narod« je zadnji čas zopet vzela na piko delitev Slovenije v dve oblasti. Priobčnje tudi iz »Nove Evrope« članek vseučil prof. dr. Pitamica. Ne bomo se prerekli s »Slov. Nar.«, ki smo že svoječasno navedli dovolj argumentov, ki govore odločno proti argumentom dr. Pitamica in »Slov. Nar.«. Vprašanje obč. volilnega reda za avtonomna mesta in za kraje z nad 10.000 prebivalci je separatno vprašanje, v katerem se strinjamo z dr. Pitamicem. Glede argumentiranja o delitvi Slovenije pa moramo z vso odločnostjo zavrniti trditve »Slov. Naroda«, da so igrali pri borbi za ustanovitev mariborske oblasti vlogo kaki osebnosti ali lokalnopatriotski ozir. To zavračamo zlasti še zato, ker je iz članka v »Slov. Narod« videti, da leti ta očitak na dr. Kukovec, ki mu pač ne more nihče podtikati »osebni« interesov.

Ali koalicijska ali uradniška vlada. Pozno ponoči se je razvedelo v Beogradu, da kralj odločno vztraja na svojem stališču, da se ne sme sestaviti samoradniška vlada ter da je pozval radikalec in apeliral na njih patriotizem, naj privoli-

jo v zahtevo demokratov, da bo nova koalicijska vlada poslovna s kratkim programom, obenem pa tudi volilna vlada. Radikalci so uvideli, da jim tudi Koroščeve spletke ne bodo pripomogle do tega, da bi sami dobili novo vlado, zato so se pozno zvečer radikalni ministri zedinili na tem, da se naj sestavi poslovna in volilna koalicijska vlada in da se pogajanja z demokrati nadaljujejo. Pač pa hočejo radikalci še obsežnejši delovni program nego demokrati. O tem so danes pogajanja. V vseh krogih vlada mnenje, da je bil to zadnji poskus kralja za rešitev krize v smislu koalicije. Ako se ne posreči, pride na vrsto uradniška vlada, ki bo po kratkem delovnem programu izvedla nove volitve. V demokratskem klubu vlada popolna solidarnost.

Nadaljevanje pogajanj za koalicijsko vlado. Dne 25. tm. dop. se je vršila ministrska konferenca, v kateri je Pašić poročal o svoji avdienci pri kralju, za tem pa še ostali ministri. Vsi so povdarjali, da je krona izrekla željo po restitvi radikalno-demokratske koalicije. Ministri so sklenili pogajanja z demokrati nadaljevati. Popoldne je bil pozvan v avdienco g. Ljuba Davidović. Kralj ga je obdržal pri obedu. Za 3. uro je pozval Pašić Davidoviča na novo konferenco. Jasno je iz cele situacije, da je Pašić vrnil kralju ponovno mandat za sestavo koalicijske vlade v nadi, da mu kralj poveri mandat za sestavo homogene radikalne vlade. Tega pa Pašić ni dobil. Posledica tega so nadaljna pogajanja z demokrati.

Jugoslovenske represalije proti Madžarski. Ker naša vlada vključ vsem intervencijam v Budimpešti ni mogla doseči osvobojenja našega delegata v razmejitveni komisiji Severa, bo podvzela represalije napram Madžarski. Govori se, da ne bo puščen na našo ozemlje noben potnik z madžarskim potnim listom. Tudi se bo naša vlada sporazumela s Češkoslovaško glede skupnih korakov proti Madžarski.

Beograd bo spregovoril. Za nedeljo se pripravljajo velik miting Narodne Obrane v Beogradu. Pozvan je nanj tudi vojvoda Stepanović. Miting bo spregovoril odločno besedo za nacionalni blok.

Zbor madžarske stranke v Senti. Dne 24. tm. se je vršil v Senti zbor madžarske stranke v Vojvodini. Na Madžare je izdal proglas, da se krepko organizirajo in pri bodočih volitvah enotno nastopijo.

Volitve v Bolgariji. Vladna stranka Stambolijskega je dobila pri nedeljskih volitvah v sobranju 206 mandatov, 40 pa opozicija. Značilno je, da so zemljoradniki dobili ogromno glasov tudi v mestih. Sobranje bo sklicano za 15. maja.

ski literaturi deluje cela vrsta židovskih pisateljev, dočim jih drugi Slovani nimajo. Dobro razvito je zanimanje za zgodovino in zgodovinski roman.

V tej literaturi, ki veže kakor obroč politično razcepjeni narod, se odražajo vsi revolucionarni politični pokreti, takó na pr. revolucija l. 1830 in 1863. Od leta 1830 je literatura najbolj cvela v emigraciji. Trije mogočni stebri podpirajo poljski Parnas: Mickiewicz, Slowacki, grof Krasinski. V tem času se je oprijela najboljših poljskih sinov huda nesreča: tzv. mesijanizem, iztočišče mističnega duha Towianskega. V usodi Poljske so videli rodoljubi božjo previdnost; to jim je trgalo srce in jim navdihnilo ognjeno modrovanje.

Inozemstvo je spoznavalo poljsko literaturo poglavito po spisih plodovitega romanopisca Kraszinskega. V zadnjem času je posebno naraslo pripovedništvo.

Največji sloves si je pridobil Sienkiewicz, čigar spise prištevajo med najprijetnejše knjige v Evropi; v Italiji, Franciji in na Češkem ni pisatelja, ki bi bil tako cenjen kakor on, dočim ga na Poljskem uprav obožujejo. Poleg njega deluje cela vrsta uglednih talentov, ki s čudovito ognjevitostjo ustvarjajo vedno nova dela. V časopisih se obravnavajo zelo vestno evropske literature, dočim se slovanskim slovstvom posveča — z malimi izjemami — prav pičla pozornost. Zato se pa tembolj goji in sistematično obravnava domača literarna zgodovina, v čemur so Poljaki daleč prekosili Čehe.

(Mickiewicz in mesijanizem.) Razdobje genialnih pesnikov ima to karakteri-

Dnevna kronika.

— Ali je bilo tega treba? Prejeli smo: Z blamažo je torej končala drakonska in brezglava odredba, da morajo učenci uničiti vse knjige, ki so bile tiskane pred letom 1919, in glasom katere je bil Višji šolski svet prepričan, da bo Homerjeva Ilijada drugačna, če jo natisnejo sedaj, kakor je bila pred 5 leti. Seveda: papir bi bil res za nič, cena pa nebotačna. In matematične formule so protidržavne: treba jih je predrugačiti; dobrodošli pa so logaritmi novejšega datuma, četudi so natisnjeni na Dunaju! Najhuje pa je na stvari, da je odredba povzročila novo nevoljo in razburjenje nad Beogradom, kajti o tem se si vedno vsi edini, da pride vse slabo iz Beograda. »Avtonomija« na šolskem polju se je torej pokazala v najlepši luči; prositi smo morali zopet Beograd, da nas brani pred Ljubljano. Pripomniti pa je tudi treba, da šole na Kranjskem niso prejele enakega ferma, medtem ko so šolam na Stajerskem grozili z zakonom za zaščito države. Vendar to ni edini slučaj, kjer loči šolska oblast Kranjsko od Stajerske: tudi učitelje plačuje tam drugače kakor pri nas. Kdo neki si sme pripisovati zasluge za vse to?

— Polanski in veleposestnica Post v Poljskavi. Našim bralcem bode še v spominu, da smo protestirali zoper izgon Rusa Polanskega, ki ga je veleposestnica Post na Poljskavi sprejela kot oskrbnika. Naš protest je imel uspeh, da je minister notranjih zadev preklical izgon Polanskega, ki je mogel spet nastopiti službo. Tudi minister agrarne reforme je ukinitel sekvestracijo veleposestva kot neupotrebno.

— Invalidi pozor! Razpisane so sledeče državne službe: Pri deželnem sodišču v Ljubljani tri mesta jetniških paznikov, pri okrajnih sodiščih v Litiji (Kranjsko), Dolnja Lendava (Prekmurje), Ormožu in Ptujju mesta sodnih slug, in pri okrajnem sodišču v Mariboru eno mesto kaznihiškemu pazniku. Vojni invalidi imajo prednost na podlagi naredbe Narodne vlade z dne 20. novembra 1919 Ur. l. št. 115. Invalidi ki reflektirajo na katero zgoraj omenjenih služb naj vložijo lastnoročno spisane prošnje katerim naj priložijo 1. krstni in domovinski list, 2. zadnje šolsko izpričevalo, 3. npravstveno izpričevalo, 4. izpričevalo uradnega zdravnika, da so za prejšnjo službo sposobni in 5. izvid nadpredlega, ter naj pošljejo najpozneje do 15. maja 1923. na **Udruženje vojnih invalidov Maribor.**

— Priredba dohodnine in rentnine za leto 1922 za davčni okraj Maribor (okolica) Slov. Bistrica in Sv. Lenart je izvršena. Davčni zavezanci lahko dotične odmerne izkaze vpogledajo v času od 1. do 15. maja 1923 pri občinskem uradu

stiko, da poljska literatura po l. 1830 nastaja v inozemstvu, zlasti v Parizu, vsled česar ni čudno, če kaže marsikako nenaravno in protislovno posebnost.

Še enkrat je zablestelo Poljakom mnogoobetajoče solnce upanja in sicer v omenem času, ki ga ravno Mickiewicz toliko opeva, namreč l. 1812, ko je Napoleon dospel s svojimi poljskimi legijami na Poljsko in v Litvo in se je širom Poljske razlegal glas: »Jeszcze Polska nie zginęła!« (Še ni Poljska zgubljena!) Prišel pa je nesrečni Napoleonov poraz in uničil vse npe kakor slana spomladansko evetje. Pa narod se še vedno ni hotel udati v usodo. Pojavljale so se vstaje, mrzlično gibanje se je širilo po Poljski, nastajala so tajna društva, ki so se postavljala v službo domovine. Ta društva so se pečala deloma z literaturo, deloma s politikom. Pregarjanja s strani ruske birokracije so samo utrdila vezi med člani teh društev. Središče domoljubnega gibanja je bilo vsučilišče v Vilni, ki je bilo po vstaji l. 1832 razpuščeno. Literarne struje, ki so se pojavljale v sodobni Evropi, so našle na Poljskem dobra tla. Patriotiske pesmi nemških bojevnikov za svobodo so odmevale tudi v poljskih sreih. Byron je s svojimi pesniškimi junaki vzbujal navdušenje, takisto tudi romantičnem, čigar katoliška barva je bila kakor nalašč za Poljake.

V tem ozračju so nastale nesrečne posledice vstaje l. 1830 in vzburilo poljska čustva. Najboljši sinovi Poljske so šli pod silo ali prostovoljno v pregnanstvo. Poljskih beguncev se je loteval obup in med njimi mu je dal največ izraza Adam Mickiewicz.

svojega stalnega bivališča, ali pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, Sl. Bistrici in pri Sv. Lenartu. Predpisi dohodnine in rentnine za leto 1922, onim zavezancem, ki v 15 dneh po preteku vpoglednega roka, to je do vsčevši 30. maja 1923 ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postanejo pravoveljavni. Glede kolkovanja prošnji, prizivov in pritožb se opozarja na sledeče: 1. Prošnje za naznanilo odmerne podlage so podvržene kolku za 3 Din. 2. Prošnje za naznanilo odmerne podlage, v katerih se hkrati prijavi priziv so podvržene kolku 10 Din. 3. Naznanila prizivna izvajanja k že prijavljenim, a še ne izpeljanim prizivom so podvržena kolku 3 Din. 4. Prizivi protidohodnini in pritožbe proti rentnini so podvrženi kolku 10 Din.

— Terjatve naših državljanov napram bivšim poštnim hranilnicam. Ravnateljstvo poštne hranilnice v Beogradu javlja: Rimsko in budimpeštanske konvencije glede ureditve in likvidacije terjatov naših državljanov pri prejšnjih poštnih hranilnicah še niso ratificirane od vseh pogodbenih držav, vsled česar se še ne morejo pričeti izvrševati. Čim bodo ratificirane, se bodo pričele takoj izvrševati in bodo o tem zainteresenti obveščeni potom službenih in privatnih listov, kakor je bilo to glede poštne hranilnice na Dunaju.

— Dobava drv za ljubljansko garnizijo. V pisarni intendature komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani (kasarna Vojvode Mišiča, objekt XIV) vršila se bode dne 28. aprila 1923 ob 11. uri predpoldne javna ustmena dražba radi dobave 9000 m³ trdih drv za garnizon Ljubljana za čas od 1. 6. do 31. 12. 1923. — Natančni pogoji so razvidni iz »Oglas« na občinskih deskah.

— Mussolini — vitez malteškega reda. Mussoliniju je bil te dni podeljen veliki križ nemškega malteškega reda. S tem je postal tudi Mussolini — nekdanji be-
rač in izgnanec v Švici — vitez. Seveda, če je človek ministrski predsednik, so mu vsi grehi odpušteni.

Celjske vesti.

Olepševalno društvo v Celju je na zadnjem običnem zboru izpremenilo svoja pravila v toliko, da ima odslej skrbeti tudi za povzdigo tujskega prometa v Celju. V to svrhu se je izvolil v društvo pododbor, ki vodi marljivo vsa pripravljala dela.

Podružnica Iovskega društva v Celju je imela v nedeljo, dne 22. t. m. svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo 30 članov. Poročilo posameznih odbornikov je izkazalo živahno društveno delovanje. Izvoljen je bil stari odbor s predsednikom g. Confidentialjem na čelu.

V tem razpoloženju se je pojavil verski sanjač Towianski, sicer človek pičle izobrazbe in je začel med emigranti oznanjevati nauk o nevidnem svetu in svetlitvi duš. Towianski je postal demom emigracije, zlasti odkar se mu je posrečilo ozdraviti duševno bolno Mickiewiczovo ženo. Emigranti so čutili tem težje nesrečo svoje domovine, ker so videli na lastnih družinah, da se odnaručujejo nagnjeni k veri v čudeže in k fatalizmu, so iskali v sanjačevih naukih oporo in tolažbo. Tako je bil potlačen duh najboljših poljskih sinov in posunjen na napačna pota. Towianski je zahteval od svojih pristašev, da morajo opustiti vsako literarno delo; posrečilo se mu je praviti k temu tudi samega Mickiewicza. Veliki pesnik je v evetu svojega življenja, star šele 36 let, odložil pero, da bi se bil odrekel umetnosti za vedno. Pisal je samo še zgodovino slovanskega slovstva, ki je z ozirom na avtorjevo osebo bil je literarni panslavist — zanimiva, nima pa znanstvene vrednosti. Tudi Slowacki, ki je bil še bolj opojen z vero v duhove, se je zatekel v naročje Towianskega; najbolj se je zoperstavljal Krasinski, vendar pa je podlegel tudi on.

Zadnji cilj mesijanistov, ki so žalovali na razvalinah Poljske, je bil človeštvo v duhu pravega krščanstva; jedro pa bi tvorilo preprosto slovansko ljudstvo. Njihov ideal je bila družba, ki bo tako urejena kakor rodbina. V svoji zanesenosti so si delali slike in vizije lepše bodočnosti.

VIII. redna seja mariborskega občinskega sveta.

Maribor, 25. aprila.

Ze pred napovedano uro je mnogo radovednejev v pričakovanju novih »dogodkov« zasedlo galerijo. Videti je bilo ljudi, ki se sicer nikoli niso zanimali za seje občinskega sveta. Dvorana je bila v hipu zadimljena, kakor kaka beznica. Celo nežni spol si je v pomankanju veselih in zabavnih prizorov kratil čas s pušenjem.

Zahtevani »Izgon« dr. Reimana -- odklonjen.

Z običajno zamudo je župan ob pol 20. uri otvoril sejo. Pred prihodom na dnevni red je dr. Leskovar zahteval v imenu kluba SLS, naj župan odstrani iz dvorane poročevalca »Jutra« dr. Reimana, ki je v zadnji seji povzročil znani incident z obč. svet. Zebotom. Župan je temu odgovarjal, ker mu poslovnik ne daje pravice, da bi posameznikom lahko zabranil vstop k javnim občinskim sejam. Zupanova stališča, naj si oba nasprotnika iščeta pravice pri sodišču, so se pridružili tudi obč. svet. Dekleva, Kejžar in Roglič. Župan je opozoril poslušalce na galeriji, da bo pri najmanjšem vmešavanju v potek seje, dal galerijo izprazniti.

Podpora za sprejem poljskih akademikov
S tem je bila ta zadeva končana. Župan prečita na to prošnjo kluba Jugoslovenskih akademikov za podporo o priliki sprejema poljskih akademikov, ki pridejo v prihodnjih dneh v Mariboru koncert. Dr. Serbec je opozarjal na prijateljske odnose med obema državama ter zlasti na to, da študira na Poljskem mnogo jugoslovenskih akademikov. Občinski svet je na to brez nadaljnje debate odobril 1000 Dinarjev.

Nove ulice.

Na dnevnem redu je bilo na to poročilo II. odseka. Poročevalac obč. svet. Tomažič: Pri parcelaciji stavbišč v Melju so nastale tri nove ulice. Odsek predlaga, naj se nazovejo: Gubčeva, Oreška in Edisonova. Matiji Gubcu, »kmečkemu kralju«, se je brez debate priznala pravica do nove ulice, glede Oreške (baje so tam rasli nekaj orehi) se je vnela vojstra o pravilnosti tega imena, mesto znanemu izumitelju Edisonu pa so prisodili tretjo ulico - Koperniku.

Kovine se dovoli vodovod.

Prošnji »Kovine« glede napeljave vodovoda v uradniška stanovanja na Tezno se je ugodilo, ker je v tovarno že itak vpeljana voda. Obč. svet. Roglič opozarja na to, naj se z občino Tezno ne sklepa tako neumestne pogodbe, kakor s Krčevinsko, kateri sedaj ne morejo zvišati pristojbine. Napeljava vodovoda v del Betnavske ulice se radi previsokih stroškov preloži na poznejši čas.

Mestno kopališče se ne prodaja.

Nato se je vnela ostra debata o predlogu umrlega dr. Verstovška glede prodaje mestnega kopališča. Predlog je utemeljeval dr. Leskovar, povdarjajoč, da je podjetje pasivno, dočim bi se v zasebnih rokah s primernimi investicijami lahko dvignilo. Proti temu predlogu so nastopili župan Grčar in govorniki vseh ostalih klubov, naglašajoč, da ravno klerikalci po svojem časopisju in po shodnih najbolj rohne proti razmetavanju občinskega premoženja in občinske posesti. Zato se pač ne more strinjati prodaja mestnega podjetja z vedno naglašeno skrbjo klerikalcev za občinsko gospodarstvo. Dr. Leskovar je končno uvidel, da se je vjel v lastne mreže ter je predlog umaknil. Sklenilo pa se je, da se bo za poskušnjo obratovale tekom enega meseca po pet dni na teden in bo kopališče odprto eno uro pozneje in eno uro dalje odprto.

Zvišanje električno - inštalacijskih pristojbin.

Električno podjetje je zahtevalo naenadno zvišanje inštalacijskih pristojbin. Obč. svet. Roglič je povdarjal nedopustnost takega početja, ker pač nikakor ne gre, da bi se plačanemu delu in blagu naknadno povzročale cene. Zvišanje se odobri 1. majem.

Električna razsvetljava v Koroškem predmestju.

Nato je bila prečitana prošnja stanovalec, v oddaljenih delih koroškega

predmestja za napeljavo električne razsvetljave. Prošnja je datirana od 14. sept. 1921 in dokazuje, kako »vzorno« so delovali prejšnji klerikalno-socialistični odseki. Rešitev te prošnje je bila ponovno odgodena.

Predlog za opustitev plinovitih luči.

Plinarna je zahtevala, naj se cene plinu za občino (cestna razsvetljava itd.) izenačijo z onimi za privatne konzumente, ker je podjetje zelo pasivno. Dr. Serbec opozarja na škandalozno stanje razsvetljave mesta, ker je napeljava vsa zarjavela in gre nad 40% plina v izgubo. Predlaga, naj se plinska razsvetljava sploh opusti in uvede električna. Predlog je bil oddan odseku z proučevanje.

Razsvetljava Popovičeve ulice.

Stanovaleci Popovičeve ulice ponovno prosijo za razsvetljava ulice. Pri tej priliki se je razvila splošna debata o razsvetljavi mesta. Plinarni so naročili, naj izvede popravilo vseh obstoječih plinovitih svetilk.

Zlorabljen »Kmečka hiša«.

Nek Popovič je kupil od razstavnega odbora lanske Pokrajinske obrtne razstave znano »Kmečko hišo«. Prosil je občino, da jo sme postaviti ob Koroški cesti, ker nima drugega stanovanja. Prošnji se je ugodilo. Sedaj pa se je izkazalo, da je poleg tega postavil še razne druge objekte ki jih rabi za stanovanje, na menjeno hišo pa za delavnico in poslovni lokal. Vsled tega mu je mestni stavbeni urad odtegnil svojčas izdano dovoljenje Ugovor proti temu je bil na današnji seji zavrnjen.

Prodaja mestnih stavbišč.

Nato je sledila debata o prodaji stavbišč mestne občine, katere pa pokrajinska vlada ni odobrila, češ, da so v škodo občini, ker so cene prenizke. Po daljši debati je bil sprejet predlog, da se cene sporazumno s kupci nekoliko zvišajo, županu pa se naroča, da pojasni pokrajinski upravi to prodajo. Po rešitvi še nekaterih zadev je bila seja po 23. uri zaključena.

Mariborske vesti.

Maribor, 26. aprila 1923.

Obligatorično cepljenje prebivalstva proti kozam v Mariboru.

Mestni magistrat razglasa: V smislu odloka zdravstvenega odseka za Slovenijo z dne 12. aprila 1923, se bo vršilo v mestu Maribor obligatorično cepljenje vsega prebivalstva proti kozam in sicer brezplačno ter po spodaj navedenem sporedu.

Cepljenja se morajo udeležiti:

1. Vse osebe, ki so prekoračile starost 6 mesecev ter še niso bile cepljene.
2. Vse tiste osebe, ki zadnjih pet let, toraj od leta 1918 naprej, niso bile cepljene ali, ki so bile cepljene brezuspešno.

Vsak prestopnik tega razglasa se bo kaznoval po členu 3. zakona o obveznem in prisilnem cepljenju zoper kozje, objavljene v Uradnem listu št. 15. z dne 18. februarja 1922 z globo od 5 do 250 Din. ali z zaporom od 1 do 6 tednov.

Obveznosti cepljenja more oprostiti samo z zdravniškim izpričevalom dokazana bolezen.

Kraj in čas cepljenja.

Cepljenje oseb ki niso bili še nikdar cepljene od starosti 7 mesecev naprej za celo mesto:

Kraj cepljenja: Telovadnica deklet, meščanske šole, Slomškov trg (vhod Miklošičeva ul. 1.). Nedelja, 29. aprila 1923, od 8. do 14. ure. Kraj pregleda isti. Nedelja, 6. maja 1923 od 7. do 10. ure.

Zopetno cepljenje za ženske I. in II. okraja:

Kraj cepljenja: Mestni fizikat (Rotovski trg). 30. apr. 1923, 2., 3., 4., 5. in 6. maja od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 7., 9., 11., 12. maja od 18. do 19. ure. 10. in 13. maja od 8. do 9. ure.

Zopetno cepljenje za moške I. in II. okraja:

Kraj cepljenja: Mestni fizikat 8., 9., 10., 11., 12. in 13. maja od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 14., 15., 16., 17., 19. in 22. maja od 18. do 19. ure.

Zopetno cepljenje za ženske III. in IV. okraja:

Kraj cepljenja: Mestni fizikat. 22., 23., 24., 25., 26. in 27. maja od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 28., 29., 30. maja in 2. junija od 18. do 19. ure. 3. junija od 8. do 9. ure.

Zopetno cepljenje za moške III. in IV. okraja:

Kraj cepljenja: Mestni fizikat. 28., 29., 30. maja in 1., 2., 3. junija od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 4., 5., 6., 8., 9. jun. od 18. do 19. ure, 10. jun. od 8. do 9. ure.

Zopetno cepljenje za ženske V. okraja.

Kraj cepljenja: Mestni fizikat. 4., 5., 6. junija od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 11., 12., 13. junija od 18. do 19. ure.

Zopetno cepljenje za moške V. okraja.

Kraj cepljenja: Mestni fizikat. 7., 8., 9., 10. junija od 10. do 13. ure. Kraj pregleda, isti. 14., 15., 16. jun. od 18. do 19. ure in 17. junija od 8. do 9. ure.

-□-

m »Stražine« urednik Golec išče sočutja. Ljudje, ki čitate »Stražine« napade na Orjuno in rovtarske psovke, ki jih skuje ta list nanjo, morajo nazadnje res misliti, da to patriotično društvo ni nič drugega kot tolpa neizobraženih, strganih, bosih, na pol divjih banditov, ki čakajo ob cestnih jarkih na obilen plen. »Straža« jih dosledno imenuje roparje, bandite, tolovaje, zahrbtnne cestne pretepače in razbojnike. Orjuna priredi izlet v Limbuš in mirno hoši svojo pot. »Straže« to ni prav in piše: »V prejšnjih časih so delali tolovaji izlete ponoči, a sedaj »pod svobodnim solnce« pa že celo podnevi med petjem. — Ne enkrat, ampak dnevno se mora razložiti našemu občinstvu, da se za nobeno razžaljenje ne more tožiti »Straža«, ker ima »nedotakljivega« poslanca za odgovornega urednika. Ljudje, ki v ta list pišejo ostudne napade, so absolutno varni, do njih ne more nobena državna oblast. V svesti si te moči, blatijo ime nasprotnika, pljujejo po njem in žalijo z najgršimi pridviki društvo, ki je nastalo iz najčistejše in nesebične ljubezni do domovine. Kaj preostaja v tem slučaju Orjuni? Laži ne more popravljati, ker ni tukaj Pušenjaka, tožiti tudi ne, ker je uredništvo skrito za poslanecem; javno posvarjeni uredniki pa odgovarjajo še s hujskimi napadi. Kaj čuda torej, — dasi surove sile na nobeni strani ne moremo odobravati — če si posamezniki sami poiščejo zadoščenja? »Ako državna oblast ne bo storila svoje najprimitivnejše dolžnosti, si bo ljudstvo samo pomagalo in samo obračunalo s »Stražo«, kar bi seveda škodovalo ugledu države na zunanji in na znotraj.« (Op.: Namesto Orjune je tu postavljena beseda »Straža« — Straža 23. aprila 1923.) Po »Stražinem« receptu si pomaga Orjuna precej časa sem že sama. Naenkrat pa kaže Golec — ki je dobil neprijetno nagrado — na svoje 70% invalidstvo in pri občinstvu išče pomilovalnega sočutja. Ali ima Golec tudi 70% invalidsko pero? Iz »Straže« ni čutiti, nasprotno vse kar piše, ima 70% strupa v sebi. Dokler bo Golec hrizgal svoj strup po ljudeh, ki mu nikdar niso nič žalega storili, tako dolgo mu njegovi procenti tudi ne bodo nič pomagali. Kdor seje veter, žanje vihar.

m Moj prvi in zadnji odgovor »Straži«. Poleg drugih napada »Straža« vedno tudi mene, čeprav ji za to nisem nikoli dal povoda in na njene napade tudi nisem odgovarjal. Danes odgovorim prvič in zadnjič, ker so »Stražini« napadi prekorali vsako mejo in ker pred sodiščem seveda ne morem najti zadoščenja. — »Straža« me obklada z vsemi mogočimi priimki, tako da izgleda, kakor da bi bil v resnici razbojnik, tolovaj in ne vem še vse kaj. Resnica pa je, da v vseni svojem življenju še nisem bil nikoli kaznovan. Ravno tako nisem bil nikoli »komij« in nikoli »Jaka«, kakor pravi »Straža«, še manj pa Italijanaš. Če mi »Straža« dokaže nasprotno, se javno obvezujem plačati v njen fond 25.000 Din. ter odličim takoj predsedstvo Orjune in vse druge funkcije, če mi pa gg. pri »Straži« tega ne dokažejo, naj veljajo pred vso jugoslovensko javnostjo za izmeček človeštva. — Radivoj Rehar.

m Narodnosocialni klub obč. odbornikov v mestnem občinskem zastopni se je skrčil od 9 že na — 4. Dva (Soga in dr. Ravnik) sta odplula v radikalne vode, 2 sta šla med klerikalce (od teh naslednik odstopivšega g. Novaka, mesar Uršič, ki je bil izvoljen na listi NSS, pa se je kar pri prvi seji večeraj v sredo vsedel med klerikalne odbornike!). V Mariboru se je očividno pojavila bolezen »beg iz stranke v stranko«!

m Senatni večer Brandl-Pelikan-Frisch. Opozarjamo na to prireditve, ki se vrši v soboto, dne 28. aprila ob 20. uri

zvečer v Götzovi dvorani. Ze prva prireditve te vrste, ki so jo priredili domači mariborski umetniki: ga. Brandl-Pelikanova in g. Frisch, je žela mnogo uspeha in priznanja. Ze vsopred sam mora privabiti vsakega ljubitelja glasbe. Predprodaja vstopnic pri Höferju v Šolski ulici.

m Ljudska univerza. V pondeljek dne 30. t. m. ob pol 20. (8.) uri zvečer predava g. inž. Kukovec o »Tagoreu kot umetniku«.

m Trgovci! Slov. trgovsko društvo vabi gg. člane in tudi nečlane na skupni ogled Zagrebskega sejma. Odhod iz Maribora v nedeljo zjutraj ob 1.40 uri z brzovlakom. Udeležnike opozarjamo da si ne nabavljajo legitimacije, ker z njimi na brzovlakih ni znižana cena, ugodnosti v slučaju vrnitve z osebnim vlakom in pa prosta vstopnina pa ne krijejo izdatkov za legitimacijo ter je konečno še neprijetnost z vidranjem legitimacije.

m Hudega psa ima trgovec Rudolf Schweighofer na Koroški cesti. Včeraj je ugriznil pes trgovskega pomočnika Walterja Scheina v levo roko. Schein je moral iskati pomoči pri resilnem oddelku in bo najbrž moral v Pasteurjev zavod v Zagreb. Celo gospodarja samega je ta pes lani ugriznil, vendar pa ga Schweighofer noče odstraniti. Zato pa nosi tudi vso odgovornost.

m Policijska kronika. Iz Maribora izgnana Ivana Cencič iz Cirknice se je vtihotapila v mesto kot služkinja. Bila je uslužbena pri neki ugledni tukajšnji družini. Toda vlačugarsko življenje jo je bolj mikalo. Ukradla je svoji gospodnji nekaj stvari in se potikala po mestu, dokler je niso zopet zaprli. — Ker je kradel jajca od rac pri ribniku v mestnem parku, je policija zaprla mizarja Henrika L. Zasačila ga je ravno »na gnezdu«. — Policijski stražnik je ustavil neko Genovefo Š., ženo železničarja, ki je imela pri sebi 35 škatelj egiptovskih cigaret. Baje jih je prinesla iz Zagreba. Kakor se vidi, ta »kšeft« dobro gre. Vsaki dobi egiptovske cigarete, samo kadilec jih zamorejo dobiti k večjemu v kakšni kavarni. V tobakarni zaman sprašujemo po njih. — Pri Sv. Janžu na Drav. polju so potegnili iz Drave dve utopljenki. Ena je neka Katarina Kacijan, o drugi pa še ni znana identiteta. Stara je krog 20—21 let in je noseča, iz česar se sklepa, da je najbrž izvršila samomor.

Narodno gledališče

Repertoire:

Četrtek, 26. aprila. Svātba Krečinski-ga, C (kuponi).

Objave.

§ 1. maj. Zveza jugoslovenskih železničarjev podružnica Maribor priredi s sodelovanjem vseh odsekov narodno železničarskega glashbenega društva »Drava« proslavo delavskega praznika v vseh prostorih Narodnega doma od 16. ure naprej. Na sporedu: godba, petje, ples. Vstopnina 5 Din. Ker je čisti dobiček namenjen izključno za podpore bolnim tovarišem-železničarjem, uljudno vabimo vse članstvo ter vse narodne občinstvo na mnogobrojno udeležbo.

Gospodarstvo.

g Mednarodna trgovsko-speditijska in skladiščna dd. »Orient« v Mariboru nani sporoča, da je njen bivši ravnatelj gosp. Albert Pečevnik odpuščen iz njene službe in da je odložil tudi mesto upravnega svetnika družbe, tako da nima več z družbo nikakih vezi ne kot njen uslužbenec ne kot upravni svetnik.

g Zagrebski živinski sejem 25. aprila. Sejem slab, nekaj bosanskega blaga, malo telet, zelo malo svinj. Mnogo Italijanov. Notirajo: voli II. 72—74 Din., bosanski II. 11.50—13.50, bosanski III. (za klobasarje) 6.50—8.25; krave bosanske 6.50—8, svinje I. sremске od slabše 26.25—28.75, II. 23.75—25; teleta I. 16.50—17, II. 15—16 Din, 1 kg žive teže.

g Zagrebski žitni trg 25. aprila. V dinarjih po 100 kg postavilo: baška odn. vojvodinska postaja: pšenica 450—460, koroza rumena 265—275, bela 310—320, rž 375—385, ječmen za pivovarje 330—350, za krmo 300—320, oves 295—305, stroka pšenična »0« 675—700, »2« 650—675, »4« 625—650; tendenca mirna: nekoliko bolj čvrsta.

Mihel Zevaco.

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.
(Dalje.) (78)

»Gospa« — se je tedaj obrnil kralj do Ivane. — »Blagovolite se smatrati tu kot v vaši hiši. — In vi ste tudi v vaši hiši, kajti od tega dne naprej je ta hišica vaša last. — Dovoljujem si upati, da bode med prijatelji, ki vas pridejo obiskat, — sprejeli katerikoli tudi najvdanejšega, najponižnejšega vaših služabnikov. —

Pri teh besedah se je globoko poklonil.

Ivana pa je vsa zbegana imela še mal pomislek, — a potem se je globoko priklonila in rekla:

»Vedno bode dobrodošel, gospod!«
In vstopila je v hišo. —

Ludvik je ostal še za hip pred onimi vratmi s čudnim usmevom okoli ust. — Potem je vstopil v kočijo, ki je čakala ter se popeljal v grad, kjer je bilo dan in noč vse pripravljeno, da sprejme gospodarja-kralja. —

»Oh,« — se je oddahnil de Bernis, ko je oddal kočijo in konje v hlev. — »ne vem, za koliko stopnic se je povspel Berryer nočoj, — ali kar se tiče moje osebe, se mi zdi, da napredek dobro kaže. — In sedaj, — začnimo malo premišljevali. Ali obvestim ali ne obvestim gospoda Jakoba, — pardon — monsignorja. — Na katero stran naj se pustim potisniti, kaj bi utegnilo biti boljše? — Pa če bi pustil vse, da teče svojo pot? Kdo bo pač zmagal — kralj ali ona mogočna družba, kateri pripadam? — Najboljše je, da se dva dni spočijem! — Medtem bom premišljeval.«

In s tem je gospod Bernis odšel v sobo, katero so mu pripravili v gradu. Začel je premišljevali svojo korist. —

Kar se tiče du Barryja, je zajahal k njemu in dirjal na vso moč proti Parizu. —

Ob treh zjutraj, medtem ko je de Bernis premišljeval, — Berryer pričakoval

in je kralj čisto mirno spal. — Je du Barry potkal na duri v seneni ulici in vzlic pozne noči je bil sprejet. —

Tudi tam je bilo vse pripravljeno dan in noč za sprejemati novice. —

Naslednjega dne se je razglasilo in Pariz je poslušal brezbrizno, — da se je dvor preselil v Versailles. —

Naj se že nahaja kralj v Louvre ali pa na gradu, — odloki za višje davke vsled tega niso bili bolj redki, — in Parižani radi tega niso bili ne bolj veseli, ne bolj žalostni, ko so izvedeli, da je vladar zapustil Pariz in se preselil v Versailles, kakor že večkrat. —

Celi dan pa je bilo živahno vrvenje na cesti proti Versaillesu. — jezdeci, kočije, — plemenitaši in dame, ki so hiteli tja, kjer se je nahajal kralj v odsvit njegove slave, — hiteli so k studencu časti in sreče. — In ker so pa dvorjani poznali navade Ludvika XV., se niso kazali tako brezbrizne filozofe, kakor dobri Parižani. —

Ministri so bili vsi zaposleni. — Mladi gospodiči pa so bili vsi srečni, kajti Versailles je bil kraj zabave s svojimi različnimi veselnicami in s svojim sijajnim kraljevskim življenjem. —

Dame so se spraševale, kaj da vtrgne tičati za kraljevo kaprico, — in več kot ena izmed njih se je spomnila lépe gospe d' Etioles, s katero je kralj govoril na zadnji veselici. — Druge so mislile pa na krasno du Barry, katero je bil kralj občudoval, vse pa so se vznemirjene, zavistne in ljubosumne spraševale, — če ne bo mari ob njihovem prihodu v Versailles že vladala tamkaj nova Chateauroux. —

Veliko začudenje je torej nastalo, ko je cel dvor opazil, da govori kralj ljubozno z ubogo Marijo Leszinsko, — zapuščenjo in zaničevano kraljico. —

Ludvik XV. je bil vztrajno delal z gospodom Argenson, potem pa se je dolgo razgovarjal s svojim policijskim poveljnikom. Z dvorjani je bil vljuden in prijazen, — in več kot dvajset dam, katerih ni bil še nikoli obgovoril, so bile deležne njegovih poklonov. —

Sledilo je iz tega, da so bili na dvoru vsi srečni, — od kraljice Marije, ki je upala, da se kraljevi soprog vrne k njej, da prvega ministra, ki ni opazil Ludvika nikdar tako pazljivega pri državnem posvetovanju, pa tja do brezpomembnih gospodov, ki so videli v kra-

ljevem dobrem razpoloženju jamstvo za bližnje zabave in slavnosti. —

Ali kar je dvorjanike še najbolj presenetilo, je bilo dejstvo, da se je kralj razgovarjal dalje časa z onim prezirljivim abbejem — ki je delal verze, — gospodom de Bernis.

Mala oznanila.

Glavovir (Statzflügel), dobro ohranjen, se proda. M. Ornik, Aleksandrova 64. 816 2-1

Večja množina rdečega in belega vina najbolje kakovosti se jako ceno proda. Pojasnila se dobe pri lastniku v Barvarski ulici 8, dnevno od 9-11 in od 15. do 17. ure. 817 2-1

Vila, dvodružinska, 6 minut od Glavnega trga, v Mariboru, z vrtom, v mirnem kraju, zidana leta 1914, brez popravil, vsako stanovanje obstoječe iz pet parketiranih sob, predsobe kuhinje, kopalne sobe, elektrika, plin, vodovod, kleti, malo gospodarsko poslopje, stanovanje kupa po degevoru na razpolago, se radi družinskih razmer proda za 400.000 Din. Ponudbe pod „Udobno stanovanje 2000“ na upravo lista 784 3-3

Iščem prostore za večjo mlazarsko delavnico v Mariboru ali v bližini Maribora protidobrem plačilu. Ponudbe pod „Lokal“ na upravo. 817

S 1. majem 1923 sprejme na hrano več boljših gospodičen pri Serajnik, Jože Vošnjakova ulica št. 19, I nadstropje.

OTROŠKA MOKA
VITAL
NAJBOLEŠA HRANA ZA
DOJENČKE, OTROKE in DOJILJICE
SLADOVNI KAKAO
VITAL
KREPILO ZA
BOLNIKE in REKONVALESCENTE
VSAKE STAROSTI
NARAVNI-PROIZVODI: IZ ČISTEGA SLADA
VITAL, D. D. ZA TVORNICO HRANIL
ZAGREB, KSAVERSNA CESTA 10.

415 10-5

Zamenjava stanovanja.
Snažno stanovanje v Sodni ulici z eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov pove uprava.

Gostilno „Puntigam“

v Mlinski ulici št. 23

sva prevzela in na novo preuredila. Imela bova vedno najboljšo vino, sveže pivo in dobro kuhinjo. Sprejmejo se tudi abonenti. Novo urejen vrt. Sobe za društva in klube. Dvorana za shode, veselice 804 in plese. Priporočamo se 4-3

Hinko in Julija Vidmar
gostilna „Puntigam“, Maribor, Mlinska ulica 23.

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VIII. Emisija.

ZAGREB, meseca aprila 1923.

Povišanje glavnice od Din 37,500.000 — na Din 50,000.000. —

820

Poziv na subskripcijo

komadov 125.000 delnic, glasečih se na prinosca po Din 100 — v nominalni vrednosti v skupnem znesku Din 12,500.000 —.

P. n.

Temeljem pooblastila občnega zbora z dne 8. aprila 1922 ter vsled splošne potrebe nadaljnje prometne glavnice odločilo se je ravnateljstvo Slavenske banke d. d. izvršiti zvišanje delniške glavnice ter emisijo novih delnic po sledečih pogojih:

1. Delniška glavnica Din 37,500.000 — povišuje se z izdajanjem novih komadov 125.000 delnic po Din 100 — nominale, torej za Din. 12,500.000 — na Din 50,000.000 —.

2. Posestnikom starih delnic pripada pravica na 3 (tri) stare delnice optirati eno novo za ceno od Din 110 — tel quel.

3. Subskripcija začeta z dnem 20. aprila t. l. ter se zaključi dne 20. aprila t. l.

4. Nove delnice nosijo kupon za leto 1923. ter sodelujejo na dobičku od dne 1. januarja 1923.

5. Protivrednost podpisanih delnic je vplačljiva takoj, najkasneje do dne 30. aprila 1923.

6. Subskripcija, odnosno opcija se obavlja v ZAGREBU pri blagajni zavoda; pri podružnicah Slavenske banke d. d.: v Beogradu, Bjelovaru, Brodu ob Savi, Celju, Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Osijeku, Sarajevu, Somboru, na Sušaku, v Šabcu, Sibeniku, Velikovcu, Vršcu; v SPLITU; pri Jugoslavenski industrijski banki d. d.; v LJUBLJANI: pri Slovenski banki; v WIENU: pri Bankhaus Milan Robert Alexander; v BUDIMPESTI: pri Balkanski banki d. d. ter pri vseh bančnih zvezah Slavenske banke d. d. — Delničarjem iz Amerike se bode rezerviralo na njih odpadajoče število novih delnic do prispetka njihovega naznanila, ako reflektirajo na izpisano opcijo novih delnic.

7. Posestniki starih delnic, kateri žele v smislu točke 2. optirati nove delnice, moraje predložiti pri zgoraj označenih mestih subskripcije: točno izpolnjeno in podpisano prijavnico z navedbo številke starih delnic (v kolikor niso pri zavodu v pologu), ali začasno potrđilo starih delnic. — Delničarji bivše Jugoslovanske Union-banke zamorejo to opcijo izvesti na ta način, da se vzamejo v obzir njih še neizmenjane delnice, v smislu svoječasnega zaključka glede zedinjenja s Slavensko banko d. d., t. j. na vsaki dve delnici Jugoslovanske Union-banke odpadejo tri delnice Slavenske banke d. d.

8. Ažijski dobiček, katerega se doseže pri izdajanju novih delnic, gre v korist rednega rezervnega zaklada, odbivši stroške emisije in pristojbine.

9. V svrhu provedbe te emisije je bil osnovan sindikat, kateri jamči za uspeh povišanja delniške glavnice.

820